HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

ואוקימנא בחוץ. ברש״י פירקין (פב.) ושמעינן מינה דאילו אחר בעל מנת אפילו כתבו בתוכו כשר: **אימא דברי הכל כשר בו'.** ר' זירא לטעמיה דאוקי פלוגתא בגלפי התורף הלכך ד״ה פסול גם משכחת לה: **ולימא.** ליה רבי זירא לתנא תני ה״ז פסול ולא תיתני דברי הכל ולימא רבי היא:

אמר ר״ה אתנייה. ע״כ דברי הכל אתנייה רבינא לתנא דאי אתנייה הרי זה לא הוה מיחלף ליה בדברי הכל אפילו שכח גירסא שלו אבל כשר בפסול מיחלף ליה אם שכח שמועתו להכי אמר ליה תני דברי הכל כשר דמסתברא דהכי אגמריה רבינא: **מתני' אלא נאמנא ונאחיך בו'.** לאו שיורא הוא דבלאו איסור איסות נמי לא תפסי להו בה קידושין: **אלמנה לכהן גדול.** כיון דקדושין תופסין בחייבי לאוין כדאמרינן בפ״ק דקדושין (דף יח:) ולהאי לא תפסי משום איסור איסות שבה אשמעינן דשייר בגיטא: **ולכל מי שיש לה עליו קדושין.** אם היתה פנויה ואפילו בעבירה דאיסור לאו: **פסול.** דהוי שיור: **גמ' אלא דרישא.** ולכל מי שאין לה עליו קדושין: **נשיי.** מן הגבעונים שהיו משבעה אומות ואיכא לאו דלא תתחתן בהם (יבמות לט:): **מלרי ואדומי.** בתוך שלשה דורות שהם באיסור עשה: **חוץ מקידושי קטן.** חוץ מפלוני וקטן הוא: **קטנה מאגרשת.** אם קיבלה גיטה לאחר מיתת אביה: **בקידושי אביה.** כלומר ואפילו קידשה אביה לאיש הזה דהוו להו קדושין גמורין: **והא בעינן ויצאה והיתה.** דלא מיגרשה אא״כ רחויא לקדש את עצמה לאיש אחר: **אלא אאיש אחר דלא הויא.** לאחר זמן וקא חשיב ליה מעכשיו דלא דק קרא למימר דתיהוי השתא בת הויה לענין שיורא נמי הוי שיור: **הגולדים.** עתידין להולד: **או דלמא עתידין דמתילדי.** ומיתסרא עליהן מפני (משמו) של זה הלכך הוי שיור: **עבד ועובד כוכבים נמי.** הא מצית למימר בהו עתידי דמיגיירי ואפ״ה לא הוי שיור: **השתא מיהא לא חזיא ליה.** כל זמן שאחותה קיימת ולא הוי שיור: **חוץ מזנותיך.** שלא תבעלי בזנות: **או דלמא שייר בביאה.** בעלמא ולד אישות קיימין בה: **אבא ואביך בני נישואין נינהו.** דתיסק אדעתיה דבעי לאתנויי בהדה הא לא תפסי בה קדושין: **אלא לאו בזנות.** ואבא ואביך הוא דלא הוי שיור דבלאו הכי נמי אסירא להו: **ודלמא בנישואין.** קתני מתני' ואף על גב דלאו אורחא הוא הלכך לאחר הוי שיור אבל בזנות אימא לא הוי שיור: **משכבי אשה כתיב.** הקיש שני משכביה לכל דבר: **ואישה יפרנו.** וכיון דשייר הפרת נדריה לגביה אישה קיימא ביה: **מתרומתיך.** שאם תגשאי לכהן לא יאכילך בתרומה: **קנין כספו.** הוא יאכל בו כתיב והאי כיון דלאו בר הכי הוא לא הוא קנין כספו ואשתכח דשייר בקדושין אבל כהניה: **חוץ מירושתך.** שאם תמותי אני יורשך: **ממשפחתו וירש אותה.** מכאן שהבעל יורש את אשתו וכיון דאיהו ירית לה אשתו היא: **חוץ מקידושיך בשטר.** שאם יקדשהו בשטר לא יהו קידושין כלומר ששייר אחד מדברי קדושין ולא שייר את כולם: **ואיתקש הוויות להדדי.** והיכא דשייר חדא מיניהו לא קיימא ביה ולאה: **מתני' גופו של גט.** עיקר כתב הגט כך יכתבו בו: ודן

דברי הכל בשר. אע״ג דבאחו פסול אפילו אחר התורף כדאמרינן בסמוך ואי בעית אימא לאחר התורף ודברי הכל מ״מ לא גזרינן ביה ע״מ אטו חוץ דאחר התורף אינו פסול אלא מדרבנן גזירה אטו לפני תורף ולא גזרינן גזירה לגזירה: **רבא אמר מחלוקת לאחר התורף.** לרבי גזר ע״מ דלאחר התורף אטו ע״מ דלפני התורף אע״ג דלפני התורף נמי אינו אלא גזירה אטו חוץ [א] כולה חדא גזירה היא [ב]: **אבל לפני התורף דברי הכל פסול.** דגזרינן אטו חוץ ובחוץ הוא פסול גמור אפילו על פה דסבר רבא פסול נכתב בשם כריתות:

ומתני' דקתני כתבו ואוקימנא בחוץ אבל על מנת לא פסול לאחר התורף ורבנן. והוא הדין דבלאו האי טעמא גריך לאוקומי מתני' אחר התורף מדקתני כתבו דמשמע אבל על פה כשר:

תניתוה קטנה מתגרשת בקידושי **אביה.** וא״ת ולמא מן האמוראים אייבי ובים לה אב דבא הויה היא [ג] ועוד אמאי לא קא מייתי מתניתין דפרק התקבל (לעיל דף סה.) קטנה שאמרה התקבל לי גיטי אינו גט עד שיגיע גט לידה ומוקמינן לה [ד] בפ״ב דקדושין (דף מד:) באין לה אב ואור״י דהך ברייתא משמע ליה בכל ענין אפילו אין לה אב או מן הנשואין דאין לאביה רשות בה אבל מתניתין דהתקבל מצי למדחיה בדיש לה אב דמשמע פשט דמתניתין דקתני בתר הכי ואם אמר אביה כו' והכי הוה בעי למידק [ה] בפרק שני דקדושין (דף מד:) [ו] דיש לה אב עסקינן:

חוץ שאם תגשאי לכהן לא תאכל בתרומה ואין נראה לר״י דבלאו הכי לא אכלה בתרומה דגרושה ממחללת בביאת כהן ואפילו קידשה ונשאה ולא בא עליה דמשתמרת לביאה פסולה היא [ז] אע״ג דאהני מה שמשייר שתהא אסורה [ח] לאכול מן התורה [ט] מכל מקום נראה דוחק לפרש כן [י] ונראה לפרש חוץ מתרומה שהוא כהן ומגרשה לכל דבר חוץ שלא תיאסר באכילתה אי הוי שיור דקנין כספו אמר רחמנא דע״י קידושין אוכלת בתרומה אם כן עדיין קידושין עליה ואין זה כריתות או דילמא בקידושין הא לא שייר שתוכל להתקדש למי שתרצה וכי האי גוונא פי׳ בקונטרס עלמא גבי חוץ מירושתך ומהפרת נדריך: רבי

מתני' דקתני כתבו ואוקימנא בחוץ אבל על מנת לא פסול לאחר התורף ורבנן. והוא הדין דבלאו האי טעמא גריך לאוקומי מתני' אחר התורף מדקתני כתבו דמשמע אבל על פה כשר:

תניתוה קטנה מתגרשת בקידושי **אביה.** וא״ת ולמא מן האמוראים אייבי ובים לה אב דבא הויה היא [ג] ועוד אמאי לא קא מייתי מתניתין דפרק התקבל (לעיל דף סה.) קטנה שאמרה התקבל לי גיטי אינו גט עד שיגיע גט לידה ומוקמינן לה [ד] בפ״ב דקדושין (דף מד:) באין לה אב ואור״י דהך ברייתא משמע ליה בכל ענין אפילו אין לה אב או מן הנשואין דאין לאביה רשות בה אבל מתניתין דהתקבל מצי למדחיה בדיש לה אב דמשמע פשט דמתניתין דקתני בתר הכי ואם אמר אביה כו' והכי הוה בעי למידק [ה] בפרק שני דקדושין (דף מד:) [ו] דיש לה אב עסקינן:

חוץ שאם תגשאי לכהן לא תאכל בתרומה ואין נראה לר״י דבלאו הכי לא אכלה בתרומה דגרושה ממחללת בביאת כהן ואפילו קידשה ונשאה ולא בא עליה דמשמרת לביאה פסולה היא [ז] אע״ג דאהני מה שמשייר שתהא אסורה [ח] לאכול מן התורה [ט] מכל מקום נראה דוחק לפרש כן [י] ונראה לפרש חוץ מתרומה שהוא כהן ומגרשה לכל דבר חוץ שלא תיאסר באכילתה אי הוי שיור דקנין כספו אמר רחמנא דע״י קידושין אוכלת בתרומה אם כן עדיין קידושין עליה ואין זה כריתות או דילמא בקידושין הא לא שייר שתוכל להתקדש למי שתרצה וכי האי גוונא פי׳ בקונטרס עלמא גבי חוץ מירושתך ומהפרת נדריך:

אבא ואביך בני נישואין נינהו. דתיסק אדעתיה דבעי לאתנויי בהדה הא לא תפסי בה קדושין: **אלא לאו בזנות.** ואבא ואביך הוא דלא הוי שיור דבלאו הכי נמי אסירא להו: **ודלמא בנישואין.** קתני מתני' ואף על גב דלאו אורחא הוא הלכך לאחר הוי שיור אבל בזנות אימא לא הוי שיור: **משכבי אשה כתיב.** הקיש שני משכביה לכל דבר: **ואישה יפרנו.** וכיון דשייר הפרת נדריה לגביה אישה קיימא ביה: **מתרומתיך.** שאם תגשאי לכהן לא יאכילך בתרומה: **קנין כספו.** הוא יאכל בו כתיב והאי כיון דלאו בר הכי הוא לא הוא קנין כספו ואשתכח דשייר בקדושין אבל כהניה: **חוץ מירושתך.** שאם תמותי אני יורשך: **ממשפחתו וירש אותה.** מכאן שהבעל יורש את אשתו וכיון דאיהו ירית לה אשתו היא: **חוץ מקידושיך בשטר.** שאם יקדשהו בשטר לא יהו קידושין כלומר ששייר אחד מדברי קדושין ולא שייר את כולם: **ואיתקש הוויות להדדי.** והיכא דשייר חדא מיניהו לא קיימא ביה ולאה: **מתני' גופו של גט.** עיקר כתב הגט כך יכתבו בו: ודן

מסורת הש״ס

א) ס״פ ג״ג, ב) [לעיל ג: כתובות פג:], ג) [כתובות מו: וש״נ], ד) נדרים ה:, ה) [דברים ז], ו) [ל״ל מישומו],

תורה אור השלם

1. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת זָכָר מִשְׁכְּבֵי אִשָּׁה תּוֹעֵבָה עָשׂוּ שְׁנֵיהֶם מוֹת יוּמָתוּ דְּמֵיהֶם בָּם:
ויקרא כ יג
2. כָּל נֶדֶר וְכָל שְׁבֻעַת אִסָּר לֶעֱנֹת נָפֶשׁ אִישָׁהּ יְקִימֶנּוּ וְאִישָׁהּ יְפֵרֶנּוּ:
במדבר ל יד
3. וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ קְנִין כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וִילִיד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ: ויקרא כב יא
4. וְאִם אֵין אַחִים לְאָבִיו וּנְתַתֶּם אֶת נַחֲלָתוֹ לְשֹׁאֵרוֹ הַקָּרֹב אֵלָיו מִמִּשְׁפַּחְתּוֹ וְיָרַשׁ אֹתָהּ וְהָיְתָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְחֻקַּת מִשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְיָ אֶת מֹשֶׁה:
במדבר כז יא

מוסף תוספות

א. לאו גזירה לגזירה היא [אלא]. רבינו קרשקס. ב. דכיון דתרוייהו בכתב ולא פקיעי אינשי בין טופס לתורף מיחלף ואתי לינשא לפני התורף אפילו בחוץ. שיט״ק. ג. ע״י האב. תוס׳ הלא״ש. ד. ורב נחמן גופיה מוקי. תוס׳ הלא״ש. ה. רבא. תוס׳ הלא״ש. ו. דתנן [יבמות נו ע״ב] אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט מן האירוסין לא יאכלו בתרומה. פירוש משום דמשתמרת לביאה פסולה לא אכלה. שיט״ק. ז. דמדאורייתא אוכלת מן האירוסין וזה משייר בגט שלא תאכל. תוס׳ הלא״ש. ח. כיון דמדרבנן לא אכלה. תוס׳ הלא״ש.

פסקי רי״ד

חוץ שפוסל ע״פ פוסל בכתב ע״מ שאינו פוסל בפה אינו פוסל בכתב: א״ר זירא מחלוקת לפני התורף דר׳ סבר גזרינן ע״מ אטו חוץ ורבנן סברי לא גזרינן אבל לאחר התורף דברי הכל כשר: ורבא אמר מחלוקת לאחר התורף דר׳ סבר גזרינן לאחר התורף אטו לפני התורף ורבנן סברי לא גזרינן אבל לפני התורף דברי הכל פסול. פי׳ ס״ל דבטא מקמי התורף פסול מן התורה שאין זה ספר כריתות כיון שתנאי כתוב בתוכו ואע״פ שהוא תנאי כשר והאשה רוצה לקיימו אלא צריך לכתוב הגט בלי תנאי ואפילו שרוצה להתנות יתנה בעת שמוסרו לה. ור׳ זירא סבר אם תנאי כשר הוא אינו פוסל ומקרי ספר כריתות כיון שיכולה לקיימו והלכתא כרבא. נמצא מעכשיו לפי פסק ההלכה דלפני התורף פוסל חוץ בין בכתב כגון שכתבו בתוכו בין בעל פה כגון שהודיעו לסופר והסופר כתבו ע״ד כן שאין לו תקנה עולמית לגט זה וע״מ שהוא תנאי כשר הוא פוסל דוקא בכתב שאין לו לה בכסף ובביאה או דלמא והיתה כתיב איתקוש הויות להדדי ואיתוקמו בתיקו וכל תיקו דאיסורא לחומרא: **מתני'** גופו של גט הרי

עין משפט נר מצוה

כד א ב מיי׳ פ״ח מהל׳ גירושין הל׳ ד סמג עשין נ טוש״ע אה״ע סי׳ קמז סעיף ב:
כה ג ד ה מיי׳ שם הל׳ ה סמג שם טוש״ע אה״ע סימן קלו סעיף ב:
כו ו ז ח ט י מיי׳ שם הלכה ו טוש״ע שם סעיף ג:
כז כ מיי׳ שם הלכה ו:
כח ל מיי׳ שם סמג שם טוש״ע שם סעיף ג:
כט מ מיי׳ שם פ״ח הלכה ד סמג שם טוש״ע אה״ע סימן קכו סעיף מא:

גליון הש״ס

תוס׳ ד״ה תניתוה קטנה וכו׳ בפה״ד דביש לה אב עפקינן. עי׳ לעיל דף סד ע״ב תד״ה נעבה:

פסקי רי״ד (המשך)

תקנה עולמית אבל בעל פה לא פסיל אבל מיהו צריך ליתנו לה באותו התנאי כיון שנכתב התורף ע״ד כן ואם רוצה הבעל לחזור מן התנאי ולגרשה בלא תנאי צריך לכתוב לה גט אחר בלא תנאי ולאחר התורף חוץ פוסל דוקא בכתב אבל בעל פה לא פסיל ליה אלא יכול ליתנו לה בלא חוץ והוא כשר וע״מ אינו פוסל אפילו בכתב שכל מה שרוצה להתנות אחר התורף בין בכתב בין בעל פה יכול להתנות ואם רוצה לחזור מתנאו ולגרשה בו בלא תנאי הרשות בידו כיון שהתורף נכתב בלא תנאי: **מתני'** הרי את מותרת לכל אדם אלא לאבא ולאביך ולאחיך לעבד ולעובד כוכבים ולכל מי שאין לה עליו קידושין כשר. פי׳ דכיון דאסורי עלה מדאורייתא לאו שיור הוא וכשר הרי את מותרת לכל אדם אלא אלמנה לכה״ג גרושה וחלוצה לכ״ה ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לנתין ולממזר ולכל מי שיש לה עליו קידושין אפילו בעבירה פסול: בעא מיניה רבא מרב נחמן חוץ מקדושי קטן מהו השתא מיהו לאו בר הויה הוא או דלמא אתי לכלל הויה ופשט ליה דכיון דאתי לכלל הויה שיורא הוא: חוץ מן הנולדים מהו השתא מיהו לא איתילידו או דלמא עתידי דמתילדי. חוץ מבעל אחותה מהו השתא מיהא לא חזיא ליה או דלמא זמנין דמיתה אחותה וחזיא ליה חוץ מזנותיך מהו בנישואין הא לא שייר או דלמא משכבי אשה כתיב: חוץ מהפרת נדריך מהו בנישואין הא לא שייר או דלמא כדרכה מהו בכדרכה הא לא שייר או דלמא משכבי אשה כתיב: חוץ מהפרת נדריך מהו בנישואין הא לא שייר אבל אבא ואביך אישה יקימנו ואישה יפרנו כתיב חוץ מתרומתיך מהו בנישואין הא לא שייר או דלמא קנין כספו כתיב חוץ מירושתיך מהו בנישואין הא לא שייר אבל אבא ואביך אישה יקימנו ואישה יפרנו כתיב חוץ מתרומתיך מהו בנישואין הא לא שייר או דלמא קנין כספו כתיב חוץ מקידושיך בשטר מהו אפשר דמקדש